

Луди с Кашикаре

Насеље се звало Горња варош, али о вароши која могло бити ни помена; на узвишици која се постепено дижела из главне чука магног градића то је било само скрајек градића, заправо село. Становници, кућепоседници и остаци, пуха сиротиња, савременска потиштена сиротиња: нико чука, слуге, кочијар, кашерка, одле-онде занатлија са радионицом у Ђокину, занатлија за преко чука опрашке обуће, одела, посуђа, дакле сам мајстор-која. Џеп поклој узвиши и јастина џу земањима утврдио је мјерени лекар, који је чуко туда да прозваки у нови погор стоке за кашаје, а некада се и возило туда, на шинтерским коњима, која су мртве и још мрто живе псе носила на Жереће гробље. Џуст овдјем је растео по том гробљу без хумки, и сичне пчеле су зујале на покојништво. Дали људи, жади теко, да мјестиме дају руку имена. Ветеринар је оно човек који је имао прилично новање: тада су још небројене свише цифроване из Србије у суседну монархију; Србија је добро плаћала комисију за бројак свиња, а претседник комисије, ветеринаре, јак и мазите. Нупко је ветеринар ведо земањима на узвишици, петнаест степеница над иквом варошице, али, обрзно, ипак, оваку варошице, док се не види може ли се тамо становићи, није, али, према јавном мишљењу, срамота, отиши у Горњу варош. Саградио је ветеринар по приземље, подизао фасаду достајспод теренског нивоја тако да је кућа с првим гледањем изгледала као мало утврђење. Населио је башту, купио баштенски на-ментаж пре но што је и трава добро освојио, жена обесила на пројоре густе чаке засеце, две ћерке свирају у клавир — просто вила, и једно господство! Дуже се ранг Горњој вароши. Варош је, преко пута, сваиза кућу апостолар и потуче ветеринара рекорачо. Фасада куће двапута лука, пред кућом лођа, тавански прозори окружени украсним, као ред медаљона, метеоропоника кутици — али, људи сада прозвани апотекара, господин Веса-брометар, — и из куће са једије клави-хармоника, риче као оркестар кад је апотекар добро расположен. Стадио-ши имати куће као пећурке, све са двадесетакрдним тенденицијама, али и са тенденцијом остати ближе вароши, не отиши тамо међу оне сакојаке. Ускоро се подије-читав кварт чудних кућа и зеним сашта. Општина је новом насељу дала име Вид, а Горњоварожани су прозвани насеље Луди узвиши. Виду се против њега тако у-редајивог назива и проте, али, варош варош варош божје, остале Луди, Саде, Виду. Виде су се рђаве докле је трајао капармисни горњоварожни друм. Тако, одатле надаје, наређено је, има насеље убудуће да се зове Горња варош. Дакле

се сад тачно знато, што рекаје апотекар: где почињу Црни, они што живе у узери-
ним, похјодине једу пресно: пук, пардаје, воће и кубенице, а са својим неквадар-
мисаним друмом се боре као Давид са Гигантом, то јест савијају га. Кад је
блата, превази се преко нештухама; кад је снег и потолина дивота; кад је петља
прашина, Уорњавршани зину добро и певају песму; да је тачно толико мање пра-
шине на друму; кад се лепти краве и овије враћају кући, узагај збогом, сусед
~~дакле~~
~~онет~~
тек сутра видети, кад се узвитљава прашина склесне.

У општини је исцртан нов план горњега дела варовине:
вике, Горња варош, Кашикара, Ђеребе гробље. Шта је била Кашикара? Један комад
потпуно неизсјечено утрине, просечено средином пороном — не понором није било
тако страшно, него пороном, сухим коритом порончога потока, који је не сувише
давно туда хуборио, и окретала се на њему и мала воденица, тако мала да је ко-
ко било управљено, а топате по њему као кашике. Отуда воденице-кашике а па-
сле Кашикара над пороном. Вите су постале мода, и градић се највећа првакиња
улица подаље од друма на јед оних ~~подножју~~ ^{правих уз друм} насељених. У кварту вике це-
на земајину је статно скакала. Но закону заразе почела је и Горња варош не-
како да се трансформира, па су кућице и плацеви и ту бивали скупљи. Од Ђеребег
гробља, изравно, склажао се скако ко је мало држао на себе. Јевтино је изре-
вала само још на Кашикари. Једнога дана ниче над свима пороном кућерак, неш-
чепљен и неокречен, са два прозорчeta, са баштицом уском колико кућици па ма-
чицама, даје још ужом крстаренића за кућицом; тако је био измерен, обезбеден и
изведен плац. Кућицу је градио сам власник, са женом, јединим везде пијаним,
јевтиним зидарем, и са једним личком који је материјак за гредају копао и ку-
чићу у порону. Власник је био Уорњавршани Сава Ђајић, вустер по занату, не-
када крпа, а посве пофонар, до чега је много држао унек, а најенергичније от-
сеја је полигрео своју кућу. Енергично је одбијао да "удара фаске," — не зви-
ми, брате, ја и би, никада душманини ни теби ни фаски, али ето жена не да, ве-
ли, зна се сад већ да ^{сам} специјалист. Ким окречим кућу, непи сађу над вратом:
Сава Ђајић врши само оправке фонове. Пођи тамо до Јузмана, он ради фаске
да не може лепше, свеједно да ли ће ти се фаска лепити или нити. — Прионуше
Сава и жене, скленише, окречише, плавом зидарском словном исписа пркњевак и
Сава фирму. Собичак, кујничак, чолек, жена, и двоје деше. Првог преј кућом као
издана мајчине се држе, с једне стране од старога српа уларена стругачине
за бивто, с друге стране уковани крупни ковски ^{баскет} ~~баскет~~. Имео је пофонар до-
бра песла, покренута и среће, како не у срејемери се потновицом. Купиши нешто

Беше и увиђаја и истраге вти саси и све као у земаљу пропали. Влашчићкој рејону у Румунији. Кућа остале пусте, зарасла у крој. У неке буде уступљена општини, а општина одмах наће купца. Јавио се Сави као будући комисар чиновник Пентелија Рајић — тако се казао. Купио је велику ћубу, нарочито са луком, спраниће је ивано мотне, и доселити на Кашикарку — кад ми сто бог не делат бое. — Сава је као увек и свакога срећно доочекао и испратио, казао искрене речи. Јерправо није га испратио, јер чиновник Пентелија Рајић по наређењу Ђерке није узвишио поћомару у ћубу, маха зваво га прео ћубу. Као је гост отишао Сава, уђе са женом, Уствар — Синовник, на Кашикарку — то је чудно. Но, нарочито, чиновник не може купити ћубу у вароши, али не може ни живети на Кашикарци... Чиновник држи до себе — он до смрти стварују тубој ћуби, али живи међ господом... па шта ће то да изађе, не знам... А реко би, добар човек, — жена одирдну ременима неколико пута, и замисли се. Није у твој мах мислила на чиновника него на кромпираште; да га комисија некако не смоти. — Ама и било је било без комисијука... гледаш га, слушаш га, не знаш право ко је и шта је: багет, сиромах, добар, рђав, грабљив да узме тубе, и да те остави да живиш како ти је бог дас...

Кућа се попрепаља, почиње на прекид. Пита Сава зидара, да ли ће бити ограде. Зидар се подругавко смеје: — И без ограде тешко плаћа... оно десака има пун дунав само, не чове се мрежом... — Ограду ипак заместише. Тад се први пут појавила да остане џело после подне, госпођији Ната, Ђерка Џа Пентелије чиновнике. Ограду заместише како нико никада није: само с једне стране, према Савином кућарку. Сава се добродушно и паметно смеје: — Још најсам видео ограду која два краја не састави, и нема врата... Јде да шта ће даље бити.

Сава је аута. — Одједно се од нас... А када заповеда она помодарка... — Судареје бар ден утрини и корову, а наме пеће... Господа по крову, да ли паде кина итибије пед... Јеће већи тај комисар видећеш... али пронаћи ћу ја ко је и шта је, јак је кина, јак је пед... сутре идем да перим степеништа у магистрату... Ступај, Саво, да учинимо што можемо и што не можемо да и ми њему подигнемо такву ограду, пред нас. — Један

не вије одмах с комисијом у инат. Не здраво још људе: какви су по срцу, ако су куцнути глави... Штаре аутиш, мени његова ограда спрдана.

Жене бивају енергичне као отујине. Савинакен ће и

одрадити и позајмити више да не донести даске. Само хитра и сувише ~~так~~
~~поганка је, а то ће~~ ~~запитавши~~ како
~~који~~ ~~поганак~~ да се постави ограда, да ли да се кроји ~~и~~ —
ште загради уз кућу да ли да остане на утрини. Сава подржа поштење: Еро
риште ограде ван његова имања између двеју ограда. И ограде на миру,
нових
није било ~~насељенка~~ по Капикари. Само су се ~~Сава и жена~~ посвећали. — ~~И било~~
требало ~~виха~~ и инат доћенати ~~нашим~~ ~~и~~ — ~~и~~ Јесу љи се две жене успротиве:
ни топ не помаже...

Пантелија Рајић и јесте и није био чиновник. Био је у суду, у архивском одељењу писар. Жена његова и кћер Ната гласиле су се "задничке", а Пантелија је говорио: писар у суду. Па је једном, по свакести, узео је пред женом и кћерју некако дијаволички објасни ствар, то јест, да напади рупу насрд моста, и буду дне добре потопине и не буде шеко.

—Ja da znam, i da jesam, chinovnik, niti znam, niti jesam.
Ali sto znam, ovo je: kada god se prave neki popisi u sudu, jedna su
chinovnici druga poslužitevi. A gde su pisari? Žeđu chinovnicima da su imenovani,
nisu—ali me nisu imenovani ni među poslužiteljima nikada. Da
zasebno se pisari ne vode, koliko ja znam, a je znam sve, jer ja prepisujem
sve, sve... smrtnu presudu. Žakki Biberu sam ja svojom rukom prepisao...
Zato pošto metaju i portaju nikada nisam uzeo u ruke—u sudu—a pero ne
puštam iz ruke, mislim da nisam poslužitelj, i da neka doznam uza chinovnika.

— Довеш му некако као ~~да~~^{да} даска преко оне рупе на ~~мосту~~^{мосту},
како си макочас рекао — засмеја се Ната. — Чвек си некако ~~тачан~~^{тачан} као да уби
смртну кезну потискјеш... Али добра је и тако. Мајка и ја ћемо и даље навиши-
ти чиновник а ти прескачи с ^тију рупу а там ^там...

"Кад је Савинакена донеше информације са степеништа у жупи страту, тачне информације — магистрат и суд су кућа до куће," виде једно ~~???~~ гом у трбу" — Сви дошто у то нико миније; ближи му и својскији мали човек, поплији однос ће бити уз сиротињски споразум. С тим се међутим није могло склонити ниједна женска страна. Нема жене која није и пријатељ и непријатељ и свом најрођенијем. Јусели се нису ни здружили, ни дружили. Преко кетвје је свака кућа имала своје гости из вароши и из Горње вароши, а кад завеје снег, две куће као два непомична и мртва брода и зимовнику. Делике су их две отреди; делио их је онај аршин земље — ~~Уорњеварошени~~ га прозваше "Савин кромпир"; делике су их жене. Кад је време сетве и жетве, деле их и кромпирају.

наднос
кад дође зима, испречи се ~~снег~~ који нико не чисти и нико не гази. Не онда, како се свет једнако мења, променио се с цим и вршин земље. Пронађе га депо-
нских нових Кашикарија — продирво је ~~изнад~~ живот уз порон — а и деша из
других улици и буџака. Надије ~~и~~ се двадесетак лекара и девојчице, трче, сква-
чу, чувају, док могу, кромпир. А кад забораве, шта ти ту нема: Свети Сава и ће-
во, Индиски океви и гајиће Александровеликог поља, мора, буре, тамнице. Популаро-
и кромпир, сабио се уз ограде, Сава је те јесени водио груде с муком подиза-
зени под пантоне. Но себи се разуме, таребе су десне ишарене, побиљадсте или-
неша и ексера, повезана сваки отпадак и потрошак; а кад је нужно бито, лопта-
чила стваре чигле и камење и све поспејгре останьате где се нашло. Не су и
одрасли почели да употребљују сметњице. Нестаде кромпиришта, остале само
успомена и име. — Штоби, богати кроз Савин кромпир, — баци то у Савин кромпир. —
Престао човек да паша зренду — говори више зубима него језиком господијина
Истанија Рајић пробајући пред огледалом нов шепир који је сама начиниће.

— ја ћу, ето чиститу двапута док ваша страна једаред, само ће би-
де мир.— На одједаред гледајући љупко у суседе које ~~убављају~~ први ће би-
избива, одједаред, са неочекивно разнозваним језиком:— Ја овако сме...
ја кипелу не могу да крпим девојку не могу да волим пиво не могу да ~~чудим~~
ако није мир... Госпојину ћу ја поступати ако нешто устреба кад дође ка-
ред за чистите....

Ната Рајић га пресече потпуно вен тоном нечовечно ласко:—
Госпојину саским изоставите, она неће чистити и не чисти ни око своје куће,
а како ли по том ћуришту које сте ви ваша кућа и неправили, кад сте ~~тј-~~
бриви и сејали... Ведати сте синан кромпир, а рупе оставили.— Ната је ~~избива~~
да што није видела и што није ни било. На Бајићевима се ~~избива~~ чак и ће Са-
виној жени да је нешто много заборено.

Мата је билобар седам осам година старија од Мирка. За-
право већ почела да је матори. Иначе изнуђенака је назив госпојине: помоћнице, ~~тј.~~
од сваке крпе нешта да нешто неправи, носи кешир, с метком је нико ван куће
није видeo. Преписује рецепте за ретку туршију, да би могла с томе говорити
и тачно легати. Кућа јој је саским збиртеле главу. Што је некући дуг, ~~виде~~
мајкица није се сећала одговорности и дужности које чекају ~~и~~ и најскромнији
јер поседника; ~~етак~~ но пример, дужност је се чисти оно што граничи са изласком,
или наређење од грађевинског одељења у магистрату да се ограде или поврзе,
или саским уклони, неко би се знато да ли је кућа на улици или у башти. ~~и~~ ~~и~~
даље. Кућа је ~~јести~~ увла у главу као магла у шупљину: испуните и замутите ~~се~~.
Је сам јединики стари бе умрети, кућа бе бити моја је сам удељач с имањем —
тако је фантазијала. И како је свако имање несребра Ната изгуби сваки ~~зире~~
поглед у живот. Фантазира ~~да~~: Проси ће обијати врата, а је — мало се ~~ко-~~
играти с њима, а ботами, ~~намисли~~ се скоро удавати... Још неко господар на ~~ко-~~
ме добру. ~~Бог~~ и оматорим, не мари наживећу се, а кад хтеднем удаћу се и ~~ко-~~
пос'о.— Маглеје сметана да види да је неће оматорена и да се проси не јаћ-
ајају. Они из вароши, не траже младу не Кашикери, а горњоверојатни не гледају с
поверењем у госпојице. Затри године Ната је имала три просса; сваких је са
задовољством и презиром одбила. Ња се просси некакво истребили, јако што се
~~некад~~ нагонском емиграцијом у неком крају истреби нека дивац. ~~И~~ ~~је~~ ~~не~~
~~тада~~ ~~дантескски~~ ~~изгледајући~~ ~~спомиленец~~, ~~који~~ ~~који~~ ~~који~~ ~~који~~

Савин кромпир је оставо запуштен будак и ругво; и побарје-
је мало пише кад су Сави или Јакино некако ~~из~~ благодарности за некадашњи

кромпир, мале чистили и плавили. Јирко је у једном мах размио да пропаз кадар-
мине, и покрио поковину стјером црнком и каменицама; па је одједарез и од заузе-
зео став: „Нека сад они кадарминиј другу половину.“ Уостаком неко се Кашикара
даље насељената врхин земање је постасе врставничине био тажен, и зато мање за-
короваен. ~~Одједарез~~ дошао друга невоља: таребе је требало сваки час подупирати
и поправљати: деша су домашаке родне гране орахе, који је у току година зан-
редно напредово, царски се разграњао. Тада је орах почeo да играјето важну
улогу у животу Рајићевих, а касније, видевши са играћеј улогу и у животу вејиће-
них.

Мата је осетила да је и тај орах имање и браникаве као пар
вина. Заборави на углед и ранг, саваће се с дечацима, чичи у попучама излази
из куће, саца за ~~жаром~~ што дохвати. Немоћна, распуштаче се и каже истину: „Не
стимајте туђе, тај орах је наш хлеб.“ — Наравно, хлеб је још увек ~~још~~ додавано од
Пантелије писара из судске врхине, али орах родан као у савици, помагао је по-
родину више и више. ~~Из неког теснији хребтија~~ ~~акомоја, отвори~~ ~~и првијем бригом~~
~~или брижњем ступњем~~ ~~поглавају у отварајт~~. Бране ораха завади се код Рајићевић
у кући берба, и заиста је требала моба берача да се род скине. Прочули се у
вероши ораси, олични за све, а нарочито за фино слатко — плаћен је род као на-
шиштацији. ~~Бербари~~ ~~расте~~ као да име разуме, прино је гонић у вис ја још у
вас, да не би гранама сасвим поклонић и замрачилу кућу; па је престао да се из-
лажује и почео да се шири. Шума, велика шума воденикостог зеленила над га-
ђа обасцу ресе, а величанствена темна шума када освоји угасито зелен и миришљав
кист. Прецепиш ли кист, жумски хладан мирис просто засони. Вно што се над ња-
кову кућу надносило, Савини су првих кресали, не занђују ни сами зенто од страха,
да им је била зеленико и дебо хлад, и шуљење тешких грана
јасловног живота. Савини су се како је некада, једне јесени, Пантелија први
пут превео и кима да види потико је рода на гранама које су прелутале када
це треба да откаже ~~хлеб~~ кући да реферише па се вратио ~~дакле~~. Ната допуштила
је оберу паод те године, штета никога није била. После, потоци су ауки са
дострима и сепетима и броји број. Мирко је сутрадан прешао у комитук, учи-
чио се дајуће у кујну и ~~нападе~~ саксију ченог шећера, од чега се Савинијека
јако нерадо растаје. — Заметнуће се завада неко пријатељство — тешко је Сави-
ну — Тешки је вако живети. — Ната се пренеразила кад је видела Мирку, прима-
ла поклон хладно, искључиву добру бранам кад је испратите. Отада, у време-
њу дебре долази по дјечовец са ~~дјечијем~~ и сепетима, и носе троје га зламе-

Кајићеви су се чине саветовати; ~~да~~, оно чинише веће — дрво тера сје... —
кућу подновити да одувамо не можемо, велике групе да ~~се~~ драо, — и у чијим
у реч Пантепија ~~засеци~~ ^{жест} затвор, и вачуја боже, убити дрво. — На се, да
троје звездама као некуда у мутну будућност. А огромни орах као оракул,
не сто стреља стотином начина лепуја и шуми над ~~се~~ величном аудских жаљбама
које ће ~~надахнити~~ надахнати, ~~засецати~~.

Промичу године на Кашкији, као и другде; закон свакоја
једи на Кашкији што и другде: успрема, распрема, доноси односи; у све када не
може стати шта су све не донеси на ум. Запавили су у обећа кућама да се не —
што игра с њима, да се у исто време ^{изгуби} дешавају промене, јављају новости. У једној се
Мирко ^{женио} — има досуђа година. Ната је јувакард стрвног чира на миниму,
којег се становио сећа. Кад се Савина жене спремише да на позва мајчег снас-
путује у Једричу, ^{који} је дошао у велику кризу да на време плати ^{извес} —
ки дебо луга на кући и да плаче доктора који му је лечио жену. То је било
једна од прекретних тачака у животу госпођине Нате. Решавају се билатада па-
врсту еманципације. И хичила јој је еманципација, хичило јој да се мало ^{избег}и-
ба са судбином. Какве народне песме: ^{изврши} Еорену вишњу нико не тргава, се вишња
разбреке као ~~да се~~ коштице претварају у месо и сок; простије речено: ^{изврши} Мага-
оматорка престала да боји косу, раскрупања се, али, вешта да није одевана се
како пуном теку најбоља стоји, још је помодарка кад изаде на ушину. Као ^{изврши}
банка запретила метне руке на кућу, Ната се решава да почне зарадивати, да
није за друге. Нонос чиновничке кћери је пвилер, али после сузе ^{изврши} храбри
памет и Ната ^{изврши} намргодиши се само према Савиној кући, објави пријатељима, ^{изврши}
руку. ^{изврши} да се знају само код кућардим, само за боље фамилије, и само док
не платим што је ^{изврши} отац узвјимо због куће... ^{изврши} ната ^{изврши} сутра моја, ^{изврши} па потом
да помогнем... а свакако да ^{изврши} веће не говоре они којима нешто савијем. На-
равно, сви су говорили. И чудили се неко на Кашкији има вешта шајдерка —
реч Ната није чуда својим ушима. Уосталом, престала је презати: пада новац
сладак новац. Ускоро било је могућно ^{изврши} видети Нату и у некој тубој кући за-
шивачом машином. — ^{изврши} Емо код мајорице морају сам дошао мојој кући да ^{изврши} мочи-
~~који~~ ^{изврши} је ~~који~~ ^{изврши} што није било потпуној мајорице ~~који~~ ^{изврши} ој хот

што није било истине па сам зато морала онда и под њене сестре капета-
нице. — ^{изврши} Ната ^{изврши} ради. ^{изврши} у башту. Као да је, прилично високо,
још порасла, и још се угојила. Човек. Пантепија прениша кућу некије. Као исказ-
чили поседним ^{изврши} одмах поче да распозаже. Шалу собишу на крају куће издаји-
чили

акаса, једном матором хрском који се укуће вероватно ~~хади~~ из других времена и једном икадем. Ната да пише признанице и да приме кирију. Отац, некакому ~~да~~ називаш да се Ната уда. — Немам времене, одговора Ната ~~тим~~ вазно. Прастала је да шије. — Апсolutno не! Узвоје крајине почело је да се добро снабдева рибом. Отвори широм прозор од кујне: ~~Пријатељ~~ сома, најдим мато поћонарима! — Говорило се да је у неком ортаџију с једном рибарском дружином да илети паре и паре, да неће да се уда... Брига је... уздишавају у дате горњаварошанке. Орах је тих година додас још један спрат на круну. Ју-ди доказе из вароши да гледају дно. — Ми смо, знаете, скромна чиновничка ку-
ћа, али ето ора мој мато би стојали у аванти ~~и~~ тих година, у ортаџију са својим орахом, ако не са власима. Ната подиже ограду с друге и с треће стране. „Слике бе ограде бити округле, као код апотекара...“ С мојим орахом, је сам ~~и~~ на ~~ж~~азници. — Матори рибар је то чуо и казва на ухо икадом: — Ној двор, а онај који је посејао и ора и кућу, одлежао у Широкији... Ајх ајд...

Чојег дана је Ната довршила нове делоне ограде, ~~и~~ помоћно — радује ју јима су испонели бунер. — Приближисмо воду, родисмо се ~~и~~ Сава. На је Широк крстio другог сина, и приредио вечеру куму и куми, а Ната, с оне стране, смешава се: „Гадаме поћонари, а не знају моју новост: данас ми би-да ~~да~~ ~~и~~нира, ~~и~~ нуде доста кепу пено за кућу, да је продај, да ту око ора подигну расадник... Но продајем, господо! апсolutno не! Чојег дана је Ната ~~и~~ сахранитељију, ~~и~~ је Ширко изгубио ова. Под орахом, стари Сава је та-
мак испио флашу пива, размирио руке као да некога хоће да затрпи, и пао гла-
вом по столу, мртав. Орах једнако учествује у свему, закриљају две куће, са по једном, граном водирује кровове и као да их вуче скеле један другоме. Не-
којико гдјина ~~и~~ је тако примио док се опет није десило нешто на обадве стране. Ширко се разболео од запаљења зглобова, а старом Њантенији дадоне у суду маху отпремину, и решише да ће му, зато што је одево и од срца слушис и суд ~~и~~ судије, да ће му давати до смрти једну маху месечну помоћ. У оба-
комшијука суморан ден. Ширко има велике болове. Ната преврће кобилице.
Стан спао на трећину прихода, ограде још нисам исплатио, не знам тачно ~~и~~ то-
готвико ми је преко четрдесет и пет. ~~и~~ Накриви усне покругливо — Још ужке
~~и~~ аласи, док драже!... Требала сам се улети... ~~и~~ Сад... мах ора овај ~~и~~ко ће ме у-
честити... ~~и~~ Ух, ала сам сама... бар да је неки комитук... Селим
синов на месецини и нико ми кад чујем како се кабло код поћонаре диже из
бунара... вако ће знати шта ми је... ~~и~~ ладура и дру...

Сиротина је живава, а како и да не буде, кад из волје

свет стоји. Пантелеја је почeo писати по Горњој изврши писма и мада, а ната, снедавши ~~апсолутно~~ на резолуцију, савида је некогико хванише за одрасле, и читаву малу гардеробу за деца сиротиште. Отима је да прими новац, и том приликом видела зевод. Јужно и југо: деца се играју, песене су, има пред њима живот, дуг живот. — ~~Ч~~аште вам је^{ко}но тамо — Склепните за изнемогле и сироте старе људе. Хочете ли да видите? — Мата се згроzinе. Самохраност сиротиња, младостиња. Жиле поштапају се, без зуба говоре, без зуба једу, некају, нико да се насмеје.. живот пре њима нема! — Да ли само женске држите? — А не барем, безмало шаљивим тоном средовечан човек — имамо и кавелире, ето, тамо, преко ограде они живе у другом павиљону. Но Божји и на Ускре ручају сви заједно, и чуде се куд се денуо онај или она који је још пре попе гудине с њима ~~из~~ чео — смеје се раскашашно средовечни човек. Праћајући се кући бразм кораком

Баће одједнаред скиде чешир с главе и бави га у једек међ коров. Но закону
издава, дошто је одмах ~~убио~~ ^{убио} ~~ногу~~ ^{ногу} Натине скрупности. Те вечери,
нејприродније, матори влас јој предложи да се узму: —Мислују ја неку књаху, име-
те ли књу, па би могли... Кната отскочи као ножем убодена, и тога тренутка от-
каже власима собу. Зоно доба власничи кућа моји су на сноме имају и вжда-
јисати. Интервенција Дантекије није помогла, власи изјетеше. Пролаћу ове годи-
не све до последњег ора, презимећемо а постепе видећемо. То видећемо, јаких
природе не значи очекивање да се ненти само од себе поправи, него значи: ни-
јемо како бемо подмети што је дошло, или кто смо изазвали. Ката пелу ног-
ије спасака. Издавати собу и трнети ко зна шта све? нити. Уга и бежим од
такоједноко трчи за мном. Сместио се ~~у~~ ^у ~~у~~ ^у собици с машином, и от-
вори вивару. Али само за рубље, да ми не дођазе и не изболевеју па проби не-
ко простакуше... Мајбоје си било улати се... осталу после она сама самцита... К
у имај, али кућа нема разговора, кућа је бриг, а не основац и одмена. На
се ~~врти~~ ^{врти} време, кад ју је, давно, неко доиста просио. Тројим и сва троји-
кво по договору шустери, као да их је поћонар скло!... Они дозуше нису били
поћонари, нети први мајстори, али зер је моје да будем шустерка!... В поса-
је дошво влас... Ката власка... кратки мреже... Сва је попраћена од некога
од ~~мог~~ ^{хтети} енергије на ~~мог~~ која је већ код мале једн велика а код од-
раслог човека може бити страшна... — Видећемо...

И видели су да се још може некако истовремено на обе стране. Пирку неки уговори затечени, или радио је, и чак

и више но пре јер се Ђешикара позеко насељавала в сваки насељеник ~~има~~ имао бонове. Ната се решала да цеме у стви ветеринаревог помоћника, и да ће кува за њега. — Алије то нинта кувам већ за нас па ћу кувати мало више, а то је све. — Али то није било све. Требало је кувати доста више, постављајући приносити односити прати судове и разум је био трајав. Ната поче зекирајући да то навршено учини да се поречају, или се некако измирише: ветеринарев помоћник је обећао пред зиму угојену смишу. На се онда показало да жене Мирко неукако сме нине тражи. Мирко, кад се јевно није узимао на ум што то узети гробареву ћерку са православног гробља, задувник даје парестоси, који су Миркову Сажену из пите на вино из питава. Мирко тад поче да прима флеke испочетка макаро криптом отприлике као Ната шиће. Али народ разгасао и Мирку ~~која~~ првично старо очено име: крпа. А Ната, ~~која~~ и дајући прећ очима угојену смишу, пристала је ветеринаревом помоћнику да буде опере. — Али само сада, кад сте, можете у неволи.. Знаете, оматорита сми даје ~~која~~ пукну. И ~~која~~ су пучаша ~~која~~ и пекло је Нату стил кад је први пут унела ~~која~~ ту већ и ~~која~~ осетила ~~која~~ по глави реч: ~~која~~ Мирка. Села је под ~~која~~ орах и горњо планине. Сели ~~која~~ по старачки обградила стабљу којико ~~која~~ и ~~која~~: „Хранитељу мој, пријатељу мој.“ Погледа ~~која~~ мало даље, отац јен споји на другој планини — и језа је прође од главе до пете: слични не као отац и кћер него као две старости. Зато је у своје руке ~~која~~ дрхљу. „Старале сасме, све ме боли, ивићуши за макином сми ~~која~~ тако уморна да макину ~~која~~ пашу по пасу и заспавати... Ево, и онај Мирко гледам га ~~која~~ поштова хора и наремајује, и он је већ стар, а он је млађи од мене... Еј, Нато! отац ~~која~~ прима мако-
~~која~~ Среће ми ~~која~~ док ~~која~~ се кида ~~која~~ га гледам како се спрема да иде по милостиву, и ~~која~~ се врати срећан што доноси милостиву... ~~која~~ Среће ми ~~која~~ срећа, што то је сад мозе... ~~која~~ Ешам да ли ће онај одржати реч и помоћи зимус са обећаним смијом; нешто је престао говорити о том. Видићемо... ~~која~~ Алас, да се само мало боље обу-
~~која~~ и да се ~~која~~ Свеједно, кад она виши не буде ~~која~~ Отпадне месечне помоћи ~~која~~ издава-
~~која~~ Целу ~~која~~ кућу, ја ћу у онај собичак, мало шити мало орах... видићемо...
Одјут једнога дана закон живота побогу као онај орах дох-
ватио обе куће. Миркова жена већ у годинама и са двоје одрасле ~~која~~ кепу-
стила мужа в Џентилији отказаше помоћ, а човек још није умро. Да ли се нешто
изменило у ~~која~~ Стројструј суду да ли старији сувише дуго живи — тек пресеконе пр-
ход. Старајући и уплатио и постићен обезжало кључи пред врском и мрмља нешто,

~~која~~ десе

моги за оправдате. —Да идеј, што у сиротиште... али се бојим да ме неће примиши имам тебе, а ти имаш кућу — проклета да је и как сам је купио, а сва би не-
по и сиротиште па без бриге до смрти... Нато, не ћути се... има ли још мало од
оне моје отпремнице? —Убоје плачу. Ната некада није ~~имала~~ имала ~~имала~~
имала срцети порасло срце. Загриже се, тени га: —Убојаш мало од твоје готовине...
не бој се, нико још просјаши... ти је кућа, и је још могу да заредим... Језе
је прокази због старости, јаче је због болести, и најстрашније, због се-
мице која ју чека...

Кад су појели и последњи остатак од Центехијине готовине, стари је умро. Уклонио се пристојно са туђег имања, и није досадио ни сиротишту. А нешто наслади, опет у обе куће, промена. Мирко је донео много
имају од своје жене, старији син ~~нада~~ напустио кућу, а млађи ~~имају~~ да служи
војску. Ната је, опет променила крејерију: издаша ~~имају~~ кућини, сем оног со-
бичка ~~имају~~ матром власцу, који се међутим оженио. Мирко уларио лашчишу нај-
врата и исписао: Мирко Ђајић, пољонар, арии и све друге оправке. А Ната приби-
ка на трећој страни ограде лашчишу: Ната, у вазији. Ту је сад закон живота
оставио ~~имају~~ две куће на миру за доста година: да живе ~~имају~~ се и тако може живе-
ти. И можно се. Мирко удељава младај други, троши на њено одело што има и ~~имају~~
нема, некако са ~~имају~~ и ради, ради, иако су му руке све
криве и круше. Старији син му лотури ~~имају~~ на време малу помоћ, а Мирко
се онда крхе: да ли да то остави себи за дуван и пиво, да ли да мало покри-
штруну и никакву кућу која је прости прети да се сруни. Не онда подели новаш-
~~имају~~ један део младај други, један део себи, трећи део опет Ђагани, да причу-
је да он не попије па да чак пре поправе кућу. Нати се најачи на једно око,
али вије јадна стара колико и где може. Са орахом се бантала још неку годину,
да га је онда уступила власцу да га он бере и ~~имају~~ потоњему ~~имају~~
Мало власова јој је, за то јако кад, потурено мало ручка, мало ковачије. Закон жи-
вата ето тако досудио на обе стране милостију. Сако што је Мирко примао по-
једи од сина отворено, хватио се а Ната, не позив власке, узме котарчишу, обо-
ри главу, нешто прими, нешто одбије — Имам и је то хвате — а не говори истину,
још не говори.

Једне јестви много мокре ~~имају~~, кад је Кашикара за-
киста такорећи до трудења — орах не сваким први пут, али први пут после мно-
го година, омануо. Џас је посвово жестоко и грубо. Хтео је већи те године да
побијди ограду — Ната слуша како говори ико да је кућа већ његова или тек што

није виши бути као миш—и да купи јеничаник са мртвом око врата. Ната тада
 понуди свој двогодишњи ~~мешавину~~ ^{пену} с тим да вој одвоје још само ово цикче и да
 јој аласка понекад увече скуне мато триса у шаку. Напуните ~~то~~ то цикче, нешто
 је покраши и ту. Аласка помаже да ~~да~~ Ната пренесе у свој собичак. У собичаку
 је хладно. Ната извуче испод минералног материјала с другима, наложи ватру у матој
 фуруници. Кад је сијнуло правено, кад је ~~жеструјати~~ ^{топлићи} странку самобоји
 ње да је закована у тој собици, нико јој не може ~~сплахирити~~ ^{ући} се нешто
 ју је дизало са камчићем и вукло некамо. Часовица се тужно—Капије на кући не-
 ма свет је сав без ограде и врата, отворен даљу и нану свима ~~старијим~~
~~и~~ се решено дигва, изнадивши синхукареве крпе сева за мачину, прошика крпе у
 пребу, напуштила вреду орсими, заметнувши из кеље и изашла из собице. Мрак.
 Часовица се не види, онде сада петровејска светлост ~~над~~ фосфоресцираше
 над мочиври. Као је било месечина да је Ната могла видети своју сенику, видела
 је стину пограђене старе шиганке или просјакице са торбом на пећима. Када се
 јенула Ната чиновничка квер, господин Ната се пекиром и у чепу ћелини, Ната
~~и~~ седнице. Ната удачна са имањем. Ја све човек није, и небуле, у току живота,
 све закону живота не пада на ум! И сада му је пело на ум нешто сваким нео-
 чекивано. Ната је пошла где никада није била. Дравно пред Миркове врата. Јаку
 и успахирен ~~и~~ не сачекавши ни реч ни знак уће. Мирко разнуче уста у задово-
 љен осмех али остале потпуно миран, међувремено ложнати вређу и скиде је па па-
~~даде:~~ Као
 Ната тек тада каза: добро вече, и као залукена из истог потеза
 јонела сам вам неко ореја, Мирко.—Мирко се сада разијакено насмеши, и рече мирино:
 Од нашег ораха, с хвата, хвата, коминица.—На се онда узе извиђавати—Знате, ка-
 зники смо овдје ~~и~~ неко: наш орах, годинама, кети зими, с маји је живео, волети
 са га... ~~и~~ образи сте род?—Лесте видите какве су им руке од аустро-—настани
 Ната у ^{нагоди} тону, интимно, суседски пријатељски.—А где нам је домаћиша?—В ома,
 је нема—развео руке Мирко али кео у шапи.—Родијео сам јој младој је стар
~~и~~ дете не одлеганила, као ~~напад~~ болетета... Пре двадесета сада једне добио раз-
 брака од жене, хтесам да се ~~излечим~~ а онаје вада зато и утенла, да је не-
 бешам за себе... Это, сад сам сам, сваким сам.—Та реч паде ~~који~~ камен. Закутац
~~и~~ тати су док се камен од нечега ~~и~~ растопио. Живи људи. Суседи који су се
 појавиле напали који су се свак за тили часови заневоли. Наложили су ватру спремиле
^{Натине} нафу, накршили орахе. Изгубила се ~~и~~ успахиреност. Седе, стара жене
~~и~~ стар човек, живот пропао, нине не могу започети... Очи ко зна ~~затражено~~
 минотај је може доби на ум. Седе Ната и Мирко, почели једно другом да

говоре ти, смеше се разговарају интимно, препричавају беспоснице. Одмах
се од нечега годи им. Ната устаје да дода дрво у пећ. Мирко јој својим пристима
прстима сина другу шаљу кафе, и реке средину хлебара коцкаве. Мирка ви
швости ни будућности. ~~да~~ старости, ~~да~~ експеције.

Мосце осам дана брујато је по Јашинари и Горњој Јару-
ла је попа испитао другобрачног Мирка Рајића и близу десет година ствар-
преврбачну Наталију Рајић. Ната је продата кућу аласу, и заплакала само зби-
ораха. Оправили су Мирков куберак и промзвали пет година неравнедане зоро-
нице, пет година мучног и срећног живота. Ната је сваким слабо виделу-
мо домаћи посао могла првшићи. Мирка су мучили болови од подагре. Кад ненадно
замрси и зареди, и кад одумину болови то је за њих двоје старих био празник.
Мирко ове неделе
Не може ~~да~~ никта радити има болове, ја не дам да ради — загледа се "Борба".
Ната у муштерију да зна коме говори. Трошите је новчи од ~~да~~ продате
куће срдично само да Мирку буде занте и што. Старо Натино срце научило је нежност, шта је мисост. Њчого су празнике доживели сиромашни старе-
стерице. Живот је богат, пребогат, богаташ бескрайан. Ната и Мирко су се пр-
чевито волели, пречврсто су се узајамно избацили од самоге. У чудном и
припом ~~занти~~ и то је био роман.

јевне време да се улази: пријављени су, а кад би
баш и хтели да се предомисле немају куда. Закон живота је велики домишљан;
кад човек нема куда сиротиште је слатко. Загржиме се чврсто у дуг загрба

На Ната зевани на улазу у женско а Мирко на улазу у мушки одељење. Мирко да ли због убогајених својих руку испусти памучну. Ната ~~премо~~^{богатији} једна је. Опет се поглаваше са стварачном оданошћу, у којој живи једна јединка последња мисаона човекова. Мирка пустите ~~у~~^у Ната је почекала још минут-два — сама. Осатила је сузе или се уздржала.

У првом Божићу Ната и Мирко су ручали заједно. Постепено им ће им то бити ручак. Честељи ручак никада никада није ~~било~~ весео. Мирко је једна јео трпео болове и отишао би да ~~негне~~ да му није било као Ната, да ~~Ната~~ не остане сама. О јескру затим Ната је замеша била сама. Онај ростава да живот досамује. ~~Мирко~~ је токо било и право, она је годинама сејала самоту.

Л. Санду